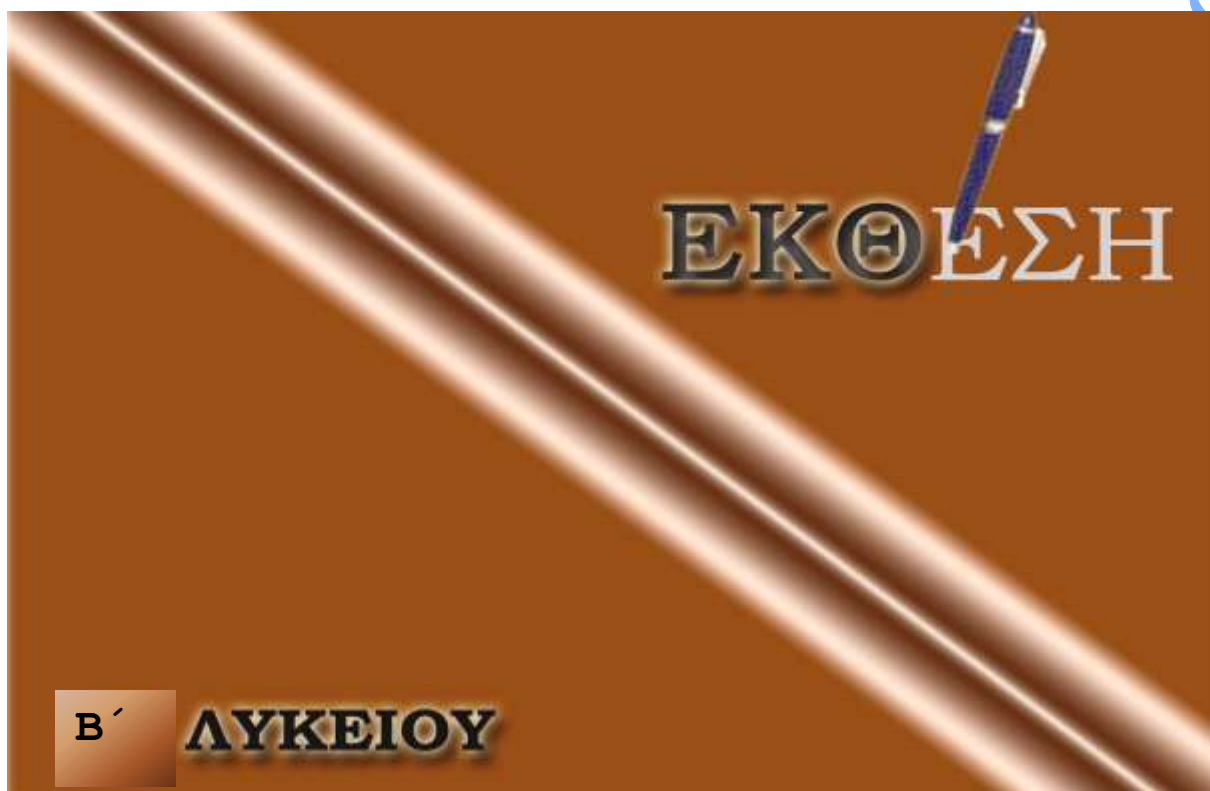

Το εκπαιδευτικό υλικό της Φροντιστηριακής Εκπαίδευσης
Τσιάρα διανέμεται δωρεάν αποκλειστικά από τον ψηφιακό
τόπο του schooltime.gr

Η νέα ιστοσελίδα μας : www.to-frontistirio.gr

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

	ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΕ... ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
--	---

Στις σελίδες που ακολουθούν, θα βρείτε αναπτυγμένα σχεδιαγράμματα εκθέσεων, αφού θα προηγείται η ανάλυση των δεδομένων και των ζητούμενων του καθενός από αυτά. Τα θέματα είναι επιλεγμένα σύμφωνα με τις ανάγκες της δεύτερης λυκειακής τάξης και ανταποκρίνονται

στις δυνατότητες των μαθητών της, γι' αυτό όλοι σας θα πρέπει να τα διαβάσετε, γιατί συνήθως αυτά είναι τα βασικότερα θέματα που αφορούν την έννοια της κάθε ενότητας.

ΘΕΜΑ 1^ο

«Τύπος: Ποιος ο ρόλος του; Ποια τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;»

Κεντρική έννοια του θέματος είναι ο **Τύπος**. Με αυτό το δεδομένο θα ασχοληθούμε στον πρόλογο της έκθεσής μας. Τα τρία ευδιάκριτα **ζητούμενα** μας καθοδηγούν ως προς τον τρόπο ανάπτυξης του θέματος στο κύριο μέρος. Θα γίνει, λοιπόν, λόγος: **α)** για το **θετικό ρόλο** του Τύπου, **β)** για τις **δυσκολίες** που αντιμετωπίζει και που προκαλούν **δυσάρεστες επιπτώσεις** στον τομέα της ενημέρωσης, **γ)** καθώς και για τους **τρόπους αντιμετώπισης** των προβλημάτων του Τύπου.

Βασική έννοια:

Τύπος

Το σύνολο των **εντύπων** που παρουσιάζουν ειδήσεις ποικίλου περιεχομένου στο κοινό.

Βασικός άξονας ανάπτυξης:

- α) Ο Τύπος και η αξία του, ο ρόλος του
- β) τα προβλήματα που αντιμετωπίζει
- γ) Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο μπορούμε να κάνουμε μια γενική εισαγωγή στη λειτουργία του τύπου.

Ενδεικτικός πρόλογος

Ο Τύπος αποτελεί το σύνολο των εντύπων εκείνων που αποβλέπουν στην ειδησεογραφία και την πληροφόρηση. Ο Τύπος από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισής του εξέφραζε το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης της ανθρώπινης σκέψης. Με την πάροδο του χρόνου τα δεδομένα άλλαξαν και ο Τύπος προσπαθεί να προσαρμοστεί σε αυτά. Επηρεάζεται από τις γενικότερες κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες και τις αποτυπώνει, καταδεικνύοντας το κλίμα της εποχής.

Ο ρόλος του τύπου: ✓ Αποτελεί την **τέταρτη εξουσία**. Είναι το βασικό όργανο της **κοινής γνώμης**, της λαϊκής κυριαρχίας.

✓ **Ενημερώνει, πληροφορεί** για ποικίλα θέματα για γεγονότα που συμβαίνουν ανά τον κόσμο.

✓ **Διακινεί ιδέες, απόψεις** που δίνουν το ερέθισμα για **προβληματισμό** και **καλλιέργεια** της κριτικής

ικανότητας του αναγνώστη.

- ✓ Προσανατολίζει πολιτικά, ασκεί κριτική στην κυβέρνηση, ελέγχει τις αυθαιρεσίες των αρχόντων και των υπαλλήλων.
- ✓ Μεταδίδει ηθικές αξίες καταγγέλλοντας τις αδικίες, τις ανομίες, καυτηριάζοντας τους ανέντιμους, τους κλέφτες, ενθαρρύνοντας τους ελευθερόφρονες, τους τίμιους υπαλλήλους που εργάζονται για την αναζήτηση του δικαίου.
- ✓ Αγωνίζεται για την εθνική και κοινωνική ανάπτυξη, σχολιάζοντας διάφορα θέματα, με σκοπό την άμεση επίλυσή τους.
- ✓ Συνδέει τους ανθρώπους μέσω της είδησης, διαμορφώνοντας έτσι την οικουμενική συνείδηση.
- ✓ Ψυχαγωγεί, προβάλλοντας διάφορα πολιτισμικά γεγονότα και εκδηλώσεις, παρουσιάζοντας όλες τις μορφές τέχνης.
- ✓ Προβάλλει τον αθλητισμό, μεταδίδοντας το πρότυπο του υγιούς σε σωματικό και πνευματικό επίπεδο ανθρώπου.
- ✓ Παρέχει χρήσιμες πληροφορίες, που διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων (καταχωρίσεις για διάφορες εκδηλώσεις, αγγελίες, κ.ά.).

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Τύπος και που δυσχεραίνουν το έργο του.

→ Οικονομικά έξοδα.

Η είσοδος της τεχνολογίας διαμόρφωσε νέα δεδομένα στον τρόπο παραγωγής της εφημερίδας (ταχυπαιστήρια, φωτοσύνθεση, ηλεκτρονικοί εγκέφαλοι, μηχανικός εξοπλισμός), που απαιτεί αξιοσέβαστα χρηματικά ποσά.

→ Έλλειψη ελευθεροτυπίας

Στην ουσία δεν υπάρχει ελευθερία στην ενημέρωση του κοινού, διότι οι δημοσιογράφοι εξαρτώνται από τα συμφέροντα των εκδοτών τους. Γράφουν ό,τι εκείνοι πιστεύουν, προκειμένου να μην υπάρξει πρόβλημα στη συνεργασία τους. Ακόμη, οι περισσότερες εφημερίδες ελέγχονται από κάποια κομματική παράταξη. Η εφημερίδα, προκειμένου να επιβιώσει και να αντέξει τον ανταγωνισμό, υποδουλώνεται στα διάφορα πολιτικά συμφέροντα, τα οποία προωθεί, χωρίς να υπάρχει αντικειμενικότητα στα γραφόμενα στις στήλες της.

→ Χαμηλό πνευματικό επίπεδο εκδοτών και δημοσιογράφων.

Οι εκδότες συμπεριφέρονται ως σκληροί επιχειρηματίες και οι δημοσιογράφοι δέχονται να λειτουργούν αντιδεοντολογικά, προκειμένου να μη χάσουν την οικονομική τους εύνοια και στήριξη. Το αποτέλεσμα είναι να μη δίνεται βάση στην αντικειμενική παρουσίαση των ειδήσεων, αλλά στην εξυπηρέτηση των οικονομικών τους συμφερόντων.

→ Παραγκωνισμός Τύπου από την τηλεόραση και το internet.

Στη σημερινή εποχή ο Τύπος δεν έχει τη δυναμική που είχε στο παρελθόν. Έχει παραμεριστεί από την τηλεόραση αλλά και από το διαδίκτυο. Και τα δύο ηλεκτρονικά ΜΜΕ προσφέρουν ενημέρωση για ποικίλα θέματα και προσελκύουν την προσοχή των πολιτών, μέσω της δύναμης της εικόνας τους. Έτσι, οι εφημερίδες πωλούν λιγότερα φύλλα με αποτέλεσμα να εντείνονται τα οικονομικά τους προβλήματα.

Οι τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων του Τύπου

→ **Σύσταση ειδικής επιτροπής για την εξέταση των προβλημάτων του Τύπου**

Η επιτροπή αυτή να καταθέτει τα πορίσματα που δυσχεραίνουν τη λειτουργία του Τύπου και μετά από συζήτηση στη Βουλή, να προβαίνει σε ανάλογες νομοθετικές προτάσεις. Το θέμα του Τύπου επιβάλλεται να αντιμετωπιστεί θεσμικά, υπερκομματικά.

→ **Η κατοχύρωση της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας του Τύπου.**

Θεσμικά είναι κατοχυρωμένη η ελευθερία της έκφρασης και της διάδοσης των στοχασμών του ανθρώπου, αλλά δεν αρκεί αυτό. Χρειάζεται να αναγνωρισθεί θεσμικά η ανεξαρτησία του Τύπου από κάθε παράγοντα και μάλιστα να τεθεί το όριό της για να προστατευθεί από την ασυδοσία.

→ **Λήψη μιας σειράς μέτρων για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτονομίας και της ανεξαρτησίας των εφημερίδων:**

α) ο περιορισμός του ανταγωνισμού στον τομέα της διαφήμισης του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης.

β) η μείωση του κόστους έκδοσης των εφημερίδων με απευθείας επιδότησή τους από τον κρατικό προϋπολογισμό

γ) η ρύθμιση των κρατικών δημοσιεύσεων και των υπό κρατικό έλεγχο οργανισμών κατά τρόπο που να συμβάλλουν στην εξυγίανση των οικονομικών των εφημερίδων.

→ **Καθιέρωση με ειδικό νόμο ειδικό δικαστήριο Τύπου**

Είναι απαραίτητο να υπάρχει ενιαία νομολογία για τα αδικήματα του Τύπου που να εκδικάζονται από συγκεκριμένο φορέα.

Ενδεικτικός επίλογος

Συμπερασματικά, γίνεται κατανοητό ότι ο Τύπος μπορεί να προσφέρει πολλά, εάν καταφέρει να οργανωθεί καλύτερα στα πλαίσια της σύγχρονης ανταγωνιστικής κοινωνίας. Ο γραπτός λόγος είναι εκείνος που αποτυπώνεται καλύτερα στο μυαλό του αναγνώστη και στην περίπτωση που είναι γόνιμος, μπορεί να φέρει σημαντικά αποτελέσματα στο επίπεδο της πνευματικής καλλιέργειας και της πολιτικής αφύπνισης των πολιτών.

ΘΕΜΑ 2^ο

"Υπάρχει η άποψη ότι η ελευθερία του τύπου (ελευθεροτυπία) είναι βασική προϋπόθεση για να λειτουργήσει σωστά η δημοσιογραφία. Τι είναι η ελευθερία του τύπου; Πότε ο τύπος μπορεί να επηρεάσει θετικά την κοινή γνώμη;"

Κεντρική έννοια του θέματος είναι η **ελευθεροτυπία** ως απαραίτητη προϋπόθεση λειτουργίας της δημοσιογραφίας. Αυτό είναι και το **δεδομένο**, με το οποίο θα ασχοληθούμε στον **πρόλογο** της έκθεσής μας. Τα ζητούμενα του θέματος είναι δύο: α) Τι είναι η ελευθερία του τύπου; β) Πότε ο τύπος μπορεί να επηρεάσει θετικά την κοινή γνώμη;

Βασική έννοια:

Ελευθεροτυπία
ΟΡΙΣΜΟΣ

η έκδοση εφημερίδων και περιοδικών καθώς και άλλων εντύπων, χωρίς να προβάλλονται εμπόδια, αρκεί τα έντυπα αυτά να τηρούν τους νόμους του κράτους και τους περιορισμούς

Βασικός άξονας ανάπτυξης: α) Τι είναι η ελευθερία του τύπου;

β) Πότε ο τύπος μπορεί να επηρεάσει θετικά την κοινή γνώμη;

Στον πρόλογο θα τονίσουμε τη σημασία της ελευθεροτυπίας, προκειμένου να παρέχεται στους πολίτες σωστή και έγκυρη ενημέρωση.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ**Ενδεικτικός πρόλογος**

Πολύ συχνά γίνεται λόγος, κυρίως από τους ίδιους τους δημοσιογράφους, ότι περιορίζεται η ελευθερία του τύπου και αφαιρείται έτσι το δικαίωμα που έχουν οι πολίτες για ελεύθερη και σωστή πληροφόρηση. Είναι, επομένως, γενικά αποδεκτό ότι για να λειτουργήσει σωστά η δημοσιογραφία θα πρέπει να υπάρχει ελευθεροτυπία.

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

α) Τι είναι η ελευθερία του τύπου;

Η ελευθερία του τύπου κατοχυρώθηκε από τα συντάγματα των χωρών:

→ Γαλλική επανάσταση 1789

→ Σύνταγμα Επιδαύρου 1827

→ Σύνταγμα της Ελλάδας 1975

β) Πότε ο τύπος μπορεί να επηρεάσει θετικά την κοινή γνώμη;

✓ Αποτελεί: εγγύηση της δημοκρατίας και της ελευθερίας

✓ Συμβάλλει στη σωστή λειτουργία του τύπου και στη σωστή πληροφόρηση των πολιτών που αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμά τους.

→ όταν διαφωτίζει και καθοδηγεί σωστά την κοινή γνώμη

→ όταν προβάλλει τα ουσιαστικά προβλήματα του τόπου και της κοινωνίας και προτείνει λύσεις γι' αυτά

→ όταν συμβάλλει στην πνευματική αναβάθμιση της χώρας

→ όταν μεταφέρει ιδέες και προβληματισμούς από χώρα σε χώρα

→ όταν συμβάλλει στην πολιτική, οικονομική, πνευματική συνεργασία των λαών

→ όταν καταπολεμά την αδικία, τη βία, το έγκλημα και την εκμετάλλευση

→ όταν στηρίζει τους αγώνες των πολιτών για ειρήνη, ισότητα, δημοκρατία

→ όταν μέσω αυτού μπορεί ο καθένας να εκφράσει τη γνώμη του και τα πιστεύω του

→ όταν δεν κρύβει την αλήθεια, αλλά έχει το θάρρος να την αποκαλύπτει στο κοινό.

Στον επίλογο συνοψίζουμε τα συμπεράσματά μας για τη σημασία της ελευθεροτυπίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ενδεικτικός επίλογος

Η ελευθερία του τύπου, λοιπόν, είναι από τα σημαντικότερα δικαιώματα του ανθρώπου. Χωρίς την ελευθερία του τύπου δεν μπορεί να υπάρξει και ελευθερία της γνώμης και επομένως περιορίζεται και η ελευθερία του ατόμου. Εξάλλου, αφού αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να λειτουργήσει σωστά ο τύπος, ωφελεί και το κοινωνικό σύνολο, γιατί ο τύπος έχει πολλές θετικές επιδράσεις για την κοινή γνώμη και την κοινωνία γενικότερα.

ΘΕΜΑ 3^ο

“Έχεις διαπιστώσει ότι ορισμένες φορές τα ΜΜΕ διαστρεβλώνουν τα γεγονότα και επιδιώκουν να παραπλανήσουν την κοινή γνώμη. Σε μια επιστολή σου προς τον Υπουργό Τύπου να παρουσιάσεις την κατάσταση και να προτείνεις τη λήψη μέτρων”.

Κεντρική έννοια του θέματος είναι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ). Το δεδομένο είναι η τεράστια δύναμη που έχουν τα ΜΜΕ στη σύγχρονη εποχή, και με αυτό θα ασχοληθούμε στον πρόλογο της έκθεσής μας. Τα ζητούμενα του θέματος είναι δύο: α) τα αρνητικά αποτελέσματα των ΜΜΕ, β) οι τρόποι με τους οποίους το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους νέους να αντιμετωπίσουν αυτά τα αρνητικά. Προσέχουμε πως το θέμα καθορίζει το είδος του κειμένου, το οποίο καλούμαστε να συντάξουμε, που είναι μια επιστολή απευθυνόμενη στον /στην υπουργό Παιδείας. Επομένως, η έκθεσή μας θα έχει τη μορφή επιστολής (ημερομηνία, προσφώνηση, αποφώνηση, υπογραφή).

Βασική έννοια:

**ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
(ή ΜΜΕ)**

↓ ΟΡΙΣΜΟΣ

το σύνολο των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων, με τα οποία μεταδίδονται ειδήσεις, πληροφορίες, γεγονότα, ιδέες, γνώσεις σε απεριόριστο αριθμό ανθρώπων

- Βασικός άξονας ανάπτυξης: α) αρνητικά αποτελέσματα των ΜΜΕ
- β) πώς μπορεί το σχολείο σήμερα να βοηθήσει τους μαθητές να αντιμετωπίσουν τα αρνητικά των ΜΜΕ, δηλαδή ποια εφόδια θα πρέπει να παράσχει το σχολείο στα παιδιά

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο, αφού γράψουμε τον τόπο και την ημερομηνία σύνταξης της επιστολής και την προσφώνηση, θα αναφερθούμε γενικά στο σημαντικό ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και στην αρνητική τους επίδραση.

Ενδεικτικός πρόλογος

Θεσσαλονίκη, 28 Σεπτεμβρίου 2017

Κύριε/Κυρία υπουργέ,

Είναι γενικά παραδεκτό πως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. Ωστόσο, στη σημερινή εποχή συχνά εντοπίζεται η αρνητική τους επίδραση σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας.

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

α) αρνητικά των ΜΜΕ:

- **παραπληροφόρηση:** παραμόρφωση, συσκοτίση της πραγματικότητας, διαστρέβλωση της αλήθειας, προπαγάνδα κτλ., με αποτέλεσμα την παραπλάνηση και τον αποπροσανατολισμό του κοινού, της κοινής γνώμης.
- **παθητικοποίηση, χειραγώγηση του κοινού:** "πλύση εγκεφάλου" από τα ΜΜΕ, με αποτέλεσμα η κρίση να αποδυναμώνεται, το άτομο να δέχεται άκριτα ό,τι του προσφέρεται, να καθίσταται παθητικό και εύκολα να χειραγωγείται.
- **Βία, εγκληματικότητα:** η συνεχής προβολή σκηνών βίας και εγκληματικότητας με αποτέλεσμα την εξοικείωση με τα φαινόμενα αυτά και τη μίμησή τους, κυρίως από τους νέους.
- **καταναλωτισμός:** διαφημίσεις, προβολή υλιστικού προτύπου ζωής, δημιουργία τεχνητών αναγκών με αποτέλεσμα την ώθηση του ανθρώπου όχι μόνο στην κατανάλωση αλλά στην υπερκατανάλωση.
- **σπίλωση υπολήψεων - εμπορευματοποίηση**

ανθρώπινου πόνου: εισχώρηση στην προσωπική ζωή επωνύμων, παραβίαση προσωπικών δεδομένων, σκανδαλοθηρία.

- **υποβάθμιση πνευματικού επιπέδου:** χαμηλή ποιότητα λόγου (γραπτού ή προφορικού) και περιεχομένου με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της γλώσσας και γενικά του πνευματικού επιπέδου.
- **απομόνωση, αποξένωση:** πολύωρη παρακολούθηση τηλεοπτικών κυρίως εκπομπών με αποτέλεσμα την έλλειψη ανθρώπινης επικοινωνίας, την απουσία διαλόγου, την εσωστρέφεια, την απομόνωση.
- **κίνδυνος αλλοτρίωσης εθνικού πολιτισμού:** παραμερισμός της παράδοσης, προβολή ξένων πολιτιστικών στοιχείων, καλλιέργεια μιμητισμού με αποτέλεσμα την προώθηση της παγκοσμιοποίησης και του παγκόσμιου πολιτισμού, τον παραγκωνισμό των πολιτισμών μικρών λαών.

β) **τρόποι αντιμετώπισης των κινδύνων:** εφόδια που πρέπει να παρέχει το σχολείο στους νέους για το λόγο αυτό:

- **όξυνση κριτικής ικανότητας:** η κρίση είναι απαραίτητη, ώστε οι νέοι να αξιολογούν σωστά το έργο και τη λειτουργία των ΜΜΕ και να μην παραπλανώνται απ' αυτά.
- **διαμόρφωση ισχυρής προσωπικότητας:** το σχολείο οφείλει να δημιουργεί ολοκληρωμένους ανθρώπους με ισχυρή προσωπικότητα, ώστε να μην παρασύρονται από τα ΜΜΕ και τα προβαλλόμενα πρότυπα.
- **εμφύσηση αξιών, ηθικών αρχών:** ορθή καθοδήγηση, προβολή υγιών προτύπων, ώστε οι νέοι να στηρίζουν τη ζωή τους σε στέρεη βάση και να μην αποπροσανατολίζονται.
- **ενημέρωση για το ρόλο και τον τρόπο λειτουργίας των ΜΜΕ:** αφιέρωση διδακτικών ωρών σε γνωριμία των ΜΜΕ και των νέων τεχνολογιών που αυτά χρησιμοποιούν, ώστε οι νέοι να γνωρίζουν πώς να τα αντιμετωπίσουν.

Στον επίλογο εξάγουμε ένα συμπέρασμα από όσα αναπτύξαμε παραπάνω και τονίζουμε το ρόλο του σχολείου για την ορθή αντιμετώπιση των μέσων μαζικής ενημέρωσης από τους νέους. Επίσης, μετά τον επίλογο βάζουμε την επιφώνηση και την υπογραφή.

Ενδεικτικός επίλογος

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, λοιπόν, επηρεάζουν σημαντικά τους ανθρώπους και κυρίως τα νεαρά άτομα. Βέβαια, τα αποτελέσματά τους δεν είναι μόνο αρνητικά, αλλά υπάρχουν και πολλά θετικά. Όμως, για την ορθή λειτουργία τους και τον περιορισμό των κινδύνων είναι απαραίτητη η συμβολή του σχολείου, το οποίο θα διαμορφώσει ολοκληρωμένους ανθρώπους, ικανούς να αξιολογούν σωστά τα μέσα ενημέρωσης και να δέχονται από αυτά μόνο τα θετικά τους.

Με σεβασμό,

.....

ΘΕΜΑ 4^ο

"Να συντάξεις ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σου, όπου θα εκφράζεις τις απόψεις σου για την προσφορά των μέσων μαζικής ενημέρωσης στο άτομο και την κοινωνία καθώς και τα εφόδια που θα πρέπει να διαθέτει ο δημοσιογράφος, ώστε να επιτελεί σωστά το έργο του".

Η κεντρική έννοια του θέματος είναι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το δεδομένο είναι η λειτουργία των μέσων μαζικής ενημέρωσης, με το οποίο θα ασχοληθούμε στον πρόλογο της έκθεσής μας. Τα ζητούμενα είναι τα εξής: α) η προσφορά των μέσων μαζικής ενημέρωσης στο άτομο και την κοινωνία, β) τα εφόδια του καλού δημοσιογράφου.

Βασική έννοια:

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

(ή ΜΜΕ)

↓ ΟΡΙΣΜΟΣ

το σύνολο των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων, με τα οποία μεταδίδονται ειδήσεις, πληροφορίες, γεγονότα, ιδέες, γνώσεις σε απεριόριστο αριθμό ανθρώπων

Δευτερεύουσα έννοια:

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

↓ ΟΡΙΣΜΟΣ

πρόσωπο που ασχολείται επαγγελματικά με τη δημοσιογραφία (=συγκέντρωση ειδήσεων πολιτικής, κοινωνικής, πνευματικής κτλ. φύσης και η διάδοσή τους μέσω του τύπου και των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής ενημέρωσης με στόχο την πληροφόρηση του πολίτη)

- Βασικός άξονας ανάπτυξης:**
- α) η προσφορά των μέσων μαζικής ενημέρωσης στο άτομο και την κοινωνία, δηλαδή τα θετικά αποτελέσματά τους
 - β) τα εφόδια του δημοσιογράφου, ώστε να επιτελεί σωστά το έργο του, δηλαδή οι αρχές που θα πρέπει να ακολουθεί, οι αρετές/ χαρακτηριστικά που θα πρέπει να διαθέτει ο καλός δημοσιογράφος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο αναφερόμαστε γενικά στη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τα ΜΜΕ και ορίζουμε γενικά τα τελευταία.

- α) **σχέση ανθρώπου - ΜΜΕ: γενική αναφορά**
- β) **γενικός ορισμός ΜΜΕ**

Ενδεικτικός πρόλογος

Καθημερινά ο σύγχρονος άνθρωπος λαμβάνει κάθε είδους πληροφορίες, τις οποίες παρέχουν τα μέσα, που είναι γνωστά πια ως μέσα μαζικής ενημέρωσης. Πρόκειται βέβαια για τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, που η εξέλιξή του υπήρξε ραγδαία τα τελευταία χρόνια και η σημασία του τεράστια.

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

α) **Θετικά αποτελέσματα των ΜΜΕ:**

- **ενημέρωση, πληροφόρηση:** για κάθε είδους θέματα (κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτιστικά κ.α.).
- **ανάδειξη προβλημάτων και συμβολή στην επίλυσή τους:** προβολή προβλημάτων (κυρίως κοινωνικών) με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού για αμεσότερη και καλύτερη επίλυσή τους.
- **εδραίωση ειρήνης και φιλίας:** αποτελούν παγκόσμιο δίαυλο επικοινωνίας, προωθούν τα κοινά χαρακτηριστικά των λαών.
- **διαμόρφωση και ενίσχυση κοινωνικής συνείδησης:** πληροφόρηση για κοινωνικοπολιτικά θέματα, ευαισθητοποίηση, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη του πνεύματος της συμμετοχής στο κοινωνικό γίγνεσθαι.
- **προβολή προτύπων, αξιών, ιδανικών:** προώθηση αρχών και αξιών, όπως η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η ισότητα κ.ά.
- **διαμόρφωση πολιτικής συνείδησης:** ενημέρωση για πολιτικά δρώμενα με αποτέλεσμα την πολιτικοποίηση των ατόμων.
- **ενίσχυση δημοκρατίας:** πολυφωνία, πλουραλισμός, έλεγχος εξουσίας, αντικειμενική ενημέρωση.
- **μόρφωση, διεύρυνση πνευματικών οριζόντων:** καλλιέργεια πνεύματος, όξυνση νου, απόκτηση γνώσεων, ανάπτυξη φαντασίας, κρίσης κ.ά., με αποτέλεσμα την απαλλαγή από προλήψεις, προκαταλήψεις, δογματισμό.
- **αισθητική καλλιέργεια:** ανάπτυξη καλαισθησίας (κινηματογραφικά/θεατρικά έργα, εκπομπές υψηλής ποιότητας κτλ.).
- **ψυχαγωγία:** χαλάρωση, εκτόνωση, ανανέωση, ψυχική ισορροπία.

β)εφόδια - αρχές

δημοσιογράφου:

→ **οικονομική ανάπτυξη:** διαφήμιση, με αποτέλεσμα τη συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

→ **επαγγελματική ακεραιότητα:** επαγγελματική κατάρτιση, παιδεία, ικανότητα λόγου, αντίληψη, κρίση, παρρησία, επαγγελματική συνείδηση.

→ **υπευθυνότητα:** συνείδηση της κοινωνικής του αποστολής, προάσπιση του κοινωνικού συμφέροντος.

→ **σεβασμός του ανθρώπου:** ευαισθητοποίηση απέναντι σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

→ **ηθική ακεραιότητα:** ηθικές αρχές (τιμιότητα, αμεροληψία κ.ά.) αποτέλεσμα προτεραιότητά του το δημόσιο συμφέρον, ανεξαρτησία από παράγοντες οικονομικούς, πολιτικούς κ.ά.

Στον επίλογο εξάγουμε ένα συμπέρασμα από όσα αναπτύξαμε παραπάνω, επισημαίνοντας την ανάγκη τήρησης των αρχών δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Ενδεικτικός επίλογος

Είναι, λοιπόν, σαφές πως η παρουσία των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον άνθρωπο, αφού συμβάλλουν στην καλλιέργεια του πνεύματος και της ψυχής του και βελτιώνουν την ποιότητα της ζωής του. Όμως, για την ορθή και, επομένως, ευεργετική λειτουργία τους απαραίτητη είναι η τήρηση ορισμένων αρχών, τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι δημοσιογράφοι, ώστε να προσφέρουν το καλύτερο δυνατό στο κοινωνικό σύνολο, το οποίο άλλωστε υπηρετούν.

ΘΕΜΑ 5 ^ο

“Ως συντάκτης της σχολικής εφημερίδας καλείσαι να γράψεις ένα άρθρο για την παραπληροφόρηση. Να εκφράσεις τις απόψεις σου για τις επιπτώσεις της και να προτείνεις τρόπους με τους οποίους μπορεί να περιοριστεί”.

Κεντρική έννοια του θέματος είναι η παραπληροφόρηση. Με αυτό το δεδομένο θα ασχοληθούμε στον πρόλογο της έκθεσής μας συγκρίνοντάς το με την πληροφόρηση. Τα ζητούμενα είναι δύο: α) οι επιπτώσεις της παραπληροφόρησης, β) οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να περιοριστεί.

Βασική έννοια:

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

↓ **ΟΡΙΣΜΟΣ**

η σκόπιμη διάδοση ψευδών ή παραποιημένων ειδήσεων, με στόχο να οδηγηθεί η κοινή γνώμη προς ορισμένη κατεύθυνση και να εξυπηρετηθούν ιδιοτελή συμφέροντα

Βασικός άξονας ανάπτυξης:

α) ποιες είναι οι επιπτώσεις, δηλαδή τα αρνητικά αποτελέσματα της παραπληροφόρησης

β) ποιοι είναι οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να περιοριστούν τα παραπάνω αρνητικά (από το άτομο, την κοινωνία κτλ.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο αναφερόμαστε γενικά στην πληροφόρηση και επισημαίνουμε την ύπαρξη της παραπληροφόρησης.

α) πληροφόρηση: σημαντική κατάκτηση

β) παραπληροφόρηση: αρνητικό φαινόμενο της πληροφόρησης

Ενδεικτικός πρόλογος

Αναμφίβολα, μία από τις σημαντικότερες κατακτήσεις του ανθρώπινου γένους είναι εκείνη της πληροφόρησης. Όμως, ενώ τα μέσα πληροφόρησης έχουν εξελιχθεί και μπορούν να προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες στον άνθρωπο, τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται η ύπαρξη ενός αρνητικού φαινομένου, που αφορά την ενημέρωση, η παραπληροφόρηση.

Συνδεδειγμένη παράγραφος: ορισμός της έννοιας "παραπληροφόρηση", δηλαδή τι σημαίνει ο συγκεκριμένος όρος

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

α) **επιπτώσεις** παραπληροφόρησης:

→ **παθητικοποίηση ατόμων:** κατευθυνόμενη πληροφόρηση αποτέλεσμα ατονία κριτικής ικανότητας, άκριτη αποδοχή πληροφοριών αποτέλεσμα μετατροπή πολίτη σε άβουλο ον, εύκολα χειραγωγήσιμο.

→ **ηθική παρακμή:** ισοπέδωση ηθικών αξιών, καταπάτηση ηθικών αρχών, κατάρρευση ανθρωπιστικών ιδεωδών, καλλιέργεια ανηθικότητας.

→ **κίνδυνος για τη δημοκρατία:** αποπροσανατολισμός κοινής γνώμης, έλλειψη ελέγχου της πολιτικής εξουσίας, μη αντικειμενική ενημέρωση, στροφή κοινού προς τα εποουσιώδη και άγνοια των ουσιωδών.

→ **απώλεια ελευθερίας της σκέψης:** η σκέψη του ατόμου κατευθυνόμενη, προκαθορισμένος τρόπος σκέψης.

β) **τρόποι αντιμετώπισης** παραπληροφόρησης:

→ **παιδεία: πολύπλευρη και ανθρωπιστική:** διεύρυνση του πνεύματος, όξυνση νοητικών ικανοτήτων, καλλιέργεια κριτικής ικανότητας αποτέλεσμα ορθή αξιολόγηση πληροφοριών.

→ **ανεξάρτητη λειτουργία ΜΜΕ:** ανεξαρτητοποίηση ΜΜΕ από συμφέροντα και παράγοντες (οικονομικούς, πολιτικούς κ.ά.).

→ **τήρηση αρχών δημοσιογραφικής δεοντολογίας:** εφαρμογή αρχών από δημοσιογράφους: υπευθυνότητα, εντιμότητα, αμεροληψία.

→ **κρατικός έλεγχος ΜΜΕ:** σύσταση οργάνων για τον έλεγχο ορθής λειτουργίας των ΜΜΕ

και την επιβολή ποινών σε περιπτώσεις παραβάσεων.

→ **οικογένεια:** ορθή διαπαιδαγώγηση, διαμόρφωση ισχυρών χαρακτήρων -

ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με κρίση και ηθικές αντιστάσεις.

Στον επίλογο εξάγουμε ένα συμπέρασμα από όσα αναπτύξαμε παραπάνω και προτείνουμε τη δραστηριοποίηση των ατόμων για τον περιορισμό του φαινομένου.

Ενδεικτικός επίλογος

Συμπεραίνει, λοιπόν, κάποιος πως οι συνέπειες της παραπληροφόρησης είναι σημαντικές τόσο για τους ανθρώπους ξεχωριστά όσο και για την κοινωνία γενικότερα. Γι' αυτό είναι επιτακτική ανάγκη κάθε άτομο να δραστηριοποιείται, ώστε οι πληροφορίες που μεταδίδονται στη σημερινή κοινωνία, την κοινωνία της πληροφορίας, να λειτουργούν προς όφελος του πολίτη και να συντελούν στη βελτίωση της ζωής του.

Θέμα 6ο

«Νέοι και ίντερνετ: Ποια είναι η σχέση των σύγχρονων νέων με το ίντερνετ; Ποιοι οι κίνδυνοι του ίντερνετ για τους νέους;».

Η κεντρική έννοια του θέματος είναι το ίντερνετ. Αυτό είναι και το δεδομένο με το οποίο θα ασχοληθούμε στον πρόλογο της έκθεσής μας. Τα ζητούμενα, που θα αναπτύξουμε στο κύριο μέρος της έκθεσής μας είναι δύο: α) η σχέση των νέων με το ίντερνετ, και β) οι κίνδυνοι του ίντερνετ για τους νέους.

Βασική έννοια:

το ίντερνετ

ηλεκτρονικός τόπος, στον οποίο υπάρχει πρόσβαση μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Βασικός άξονας ανάπτυξης:

α) ποια η **σχέση** των **νέων** με το ίντερνετ; Σε ποιους τομείς της ζωής τους το χρησιμοποιούν;

β) ποιοι **κίνδυνοι** ελλοχεύουν από τη χρήση του ίντερνετ;

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο αναφερόμαστε γενικά στο ίντερνετ και τον τρόπο της λειτουργίας του στη σύγχρονη εποχή.

Ενδεικτικός πρόλογος

Το ίντερνετ είναι το σύγχρονο ηλεκτρονικό μέσο μαζικής ενημέρωσης, που έχει εισχωρήσει σε όλους τους τομείς της καθημερινής μας ζωής. Εκφράζει τη σύγχρονη πραγματικότητα, στην οποία οι εξελίξεις, οι αλλαγές είναι ραγδαίες και το ισχυρό όπλο του ανθρώπου απέναντί τους είναι η έγκαιρη και πλήρης ενημέρωσή του γύρω από αυτές. Το ίντερνετ παρέχει αυτή τη δυνατότητα, καθώς περιλαμβάνει πολλές ηλεκτρονικές διευθύνσεις, που αφορούν σε ποικίλα θέματα.

Συνδετική παράγραφος: *Ποιοι χρησιμοποιούν κυρίως το ίντερνετ; Οι νέοι, καθώς έχουν πιο ανοιχτό πνεύμα απέναντι στην τεχνολογία.*

Στο ίντερνετ έχουν πλέον πρόσβαση όλοι, κυρίως όμως οι νέοι είναι εκείνοι που επισκέπτονται συχνότερα τους διάφορους ηλεκτρονικούς ιστότοπους.

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

Πώς χρησιμοποιούν οι νέοι το ίντερνετ;

Οι νέοι χρησιμοποιούν το ίντερνετ:

→ Στην εργασία

Σε πολλά **επαγγέλματα** πλέον, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής σε συνδυασμό με τη χρήση του διαδικτύου είναι δύο απαραίτητα στοιχεία. Όσοι, λοιπόν, έχουν γνώση χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και πλοήγησης στο διαδίκτυο θεωρούνται ότι έχουν τα απαραίτητα προσόντα, για να ανταπεξέλθουν στις νέες επαγγελματικές προκλήσεις.

→ Στις σπουδές

Οι νέοι κατά τη διάρκεια των σπουδών τους χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, επισκέπτονται το διαδίκτυο, από το οποίο αντλούν χρήσιμο υλικό για την εκπόνηση εργασιών, αλλά και για τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους.

→ Στην ενημέρωση

Οι νέοι ως ανήσυχια πνεύματα επιθυμούν να

γνωρίζουν για όλα όσα συμβαίνουν γύρω τους, αλλά και γενικότερα στον κόσμο. Άλλωστε αυτό επιτάσσει το σύγχρονο κλίμα της εποχής. Έτσι, πλοηγούνται στο διαδίκτυο και εκεί πληροφορούνται για τα γεγονότα της επικαιρότητας σε εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο.

→ Στην **ψυχαγωγία**

Οι νέοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και στο επίπεδο της ψυχαγωγίας. Έχοντας άνεση με την τεχνολογία ασχολούνται με διάφορα ηλεκτρονικά παιχνίδια, που οξύνουν το πνεύμα και τη φαντασία τους. Έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν ενδιαφέρουσες ψυχαγωγικές εκπομπές την ώρα που αυτοί επιθυμούν, καθώς και κινηματογραφικές ταινίες, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές συναυλίες, πολιτιστικές εκδηλώσεις, αθλητικά παιχνίδια κ.ά.

→ Στην **επικοινωνία**

Οι νέοι μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τους γνωστούς και φίλους τους που βρίσκονται μακριά τους, εκμηδενίζοντας έτσι τις αποστάσεις. Επιπλέον, μπορούν να δημιουργήσουν νέες γνωριμίες με άτομα από άλλες χώρες και να έλθουν σε επαφή με διαφορετικές νοοτροπίες και κουλτούρες.

Όμως, ο χώρος του διαδικτύου παρουσιάζει και πολλούς κινδύνους:

- **Αποπροσανατολίζει** το κοινό, λόγω της **υπερπληροφόρησης** που παρέχει. Οι συνεχείς πληροφορίες γύρω από οποιοδήποτε θέμα, οδηγούν τον άνθρωπο σε μια δίνη ειδήσεων, από τις οποίες αδυνατεί να ξεχωρίσει ποιες είναι οι σημαντικές και ποιες όχι.
- Κυριαρχεί το **ανούσιο**, το **περιττό** σε βάρος του ουσιώδους, του σημαντικού. Τούτο συμβαίνει, με σκοπό τον εντυπωσιασμό του κοινού και την προσέλκυσή του στην επίσκεψη συγκεκριμένων ιστοσελίδων.
- Επικρατεί η **καταναλωτική** νοοτροπία. Προβάλλει τα **δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα** ζωής,

Οι κίνδυνοι
χρήσης του
ίντερνετ

που είναι ιδιαίτερα εξελιγμένα τεχνολογικά και τα προωθεί ως απαραίτητα προς μίμηση από όλους του σύγχρονους ανθρώπους.

- Συχνά **παραβιάζονται τα προσωπικά δεδομένα**, μέσα από τη χρήση κωδίκων για την πρόσβαση σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες.
- Χάρη στην ιδιότυπη ηλεκτρονική επικοινωνία, που τείνει να παγιωθεί μέσω του internet **οι άνθρωποι απομονώνονται**, χάνουν την άμεση, ουσιαστική, ζεστή επαφή. Καθώς έχουν τη δυνατότητα να συνομιλούν με γνωστούς και αγνώστους, χωρίς να μετακινηθούν, **αποφεύγουν τις εξόδους, παραμένοντας μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή τους** για πολλές ώρες, κινδυνεύοντας έτσι όχι μόνο να χαρακτηριστούν αλλά και να γίνουν αντικοινωνικοί.
- **Οι άνθρωποι εθίζονται στη χρήση της τεχνολογίας**, αποδεχόμενοι απολύτως τη νέα τους ηλεκτρονική ταυτότητα. Λειτουργούν μηχανικά, και πιστεύουν απόλυτα στη δύναμη της μηχανής.

Στον επίλογο συνοψίζουμε τα συμπεράσματά μας για την αξία του ίντερνετ ως μέσου μαζικής επικοινωνίας και ενημέρωσης.

Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό ότι το διαδίκτυο είναι το σύγχρονο μέσο που προσφέρει πολλές δυνατότητες ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Καθώς είναι δημιούργημα της τεχνολογικής εξέλιξης, οι νέοι είναι εκείνοι που έχουν την άνεση να το γνωρίσουν και να το χρησιμοποιήσουν. Είναι απαραίτητο, όμως, το νέο αίμα να αναπτύξει σταδιακά κριτική στάση απέναντι σε αυτό το μέσο και να το αντιμετωπίζει ως ένα εργαλείο που διευκολύνει τη ζωή του.

**Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο
Μ Ε Ν Α**

ΕΚΘΕΣΗ

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ενότητα 1^η : Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Λεξιλόγιο – ΜΜΕ	σελ. /
Β΄ ΜΕΡΟΣ: Γνωστικό υλικό	13
Γ΄ ΜΕΡΟΣ: Ανα – γνωστικό υλικό	31
Δ΄ ΜΕΡΟΣ: Θέματα εκθέσεων	38
Ε΄ ΜΕΡΟΣ: Κριτήρια αξιολόγησης	57
Στ΄ ΜΕΡΟΣ: Απαντήσεις λεξιλογίων ασκήσεων – κριτηρίων αξιολόγησης	67
Βιβλιογραφία	79

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει **το 3^ο τμήμα της 1^{ης} ενότητας**

- Θέματα εκθέσεων σε σχεδιάγραμμα σελ. 1 - 20